

Lund 2016-02-25

Skrivelse till riksdagen angående införande av ny straffsats om olovlig identitetsanvändning

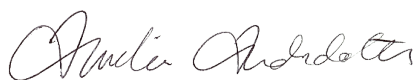
Den 11 februari 2016 har regeringen tillkännagivit sin intention att införa en ny straffbestämmelse om olovlig identitetsanvändning.¹ Dataskydd.net framför nedan varför riksdagen bör säga nej till detta förslag, och föreslå ett antal viktiga brottsförebyggande åtgärder, som trots stor uppbackning av forskning och tidigare utredningar inte genomförts.

Regeringens huvudsakliga förberedelser har bestått i framställningen av utredningen om stärkt straffrättsligt skydd för egendom. Utredningens tionde kapitel behandlar felaktig användning av identitetsuppgifter. Bluffakturor, lån uttagna i andras namn, samt olovlig användning av andras konton på sociala medier tas upp som exempel på skador av olovlig identitetsanvändning.

SOU 2013:85 framför olovlige SMS-lån som huvudsaklig anledning för behovet av nykriminalisering. Forskning indikerar att dåliga konsumenträttsliga regler som gör låntagare skyldiga att bevisa att de inte har lånat pengar, snarare än att långgivaren ska bevisa att låntagaren verkligen efterfrågat ett lån, är att skylla. Eftersom det typiskt sett är långgivaren som utformat det tekniska systemet genom vilket lån kan efterfrågas, är det bara långgivaren som kan ändra det tekniska systemet genom vilket lån kan efterfrågas på ett sådant sätt att individer inte kan råka bli låntagare utan sin vetskap. SOU 2013:85 har inte berört riskförebyggande åtgärder i digitala miljöer.

SOU 2015:77 konstaterar att befintlig lagstiftning är tillräcklig för att bestrida bluffakturor, men att kunskapen om detta är låg. Utredningen föreslår informationsåtgärder, så att fler personer effektivt kan utöva sin rätt att inte bli lurade på pengar. Olovlig användning av sociala medier i andras namn täcks redan av datainträngslagstiftningen. Till sist lämnar statliga myndigheter i Sverige ut identitetsinformation om privatpersoner till tredje parter. Att detta orsakar men för privatpersoner har berörts i nyhetsrapporteringen om en rättegång mot individer som förfalskat e-legitimationer. I utredningen om en ny myndighetsdatalog föreslås att personnummer inte ska återges i myndighetsbeslut, för att motverka identitetsstöld.

Både överkriminalisering och uteblivna brottsförebyggande åtgärder påverkar individer negativt. Riksdagen bör ta detta tillfälle i akt att efterfråga att befintliga lagar upprätthålls och att förebyggande åtgärder förbereds i enlighet med rådande kunskapsläge.

Amelia Andersdotter

Ordförande, Dataskydd.net

¹Se <http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagradsremiss/2016/02/straffrattsligt-skydd-mot-olovlig-identitetsanvandning/>

SOU 2013:85. Ett stärkt straffrättsligt skydd för egendom.

Säkerhetsforskning m.m.:
Nicholas Bohm et al, "Electronic Commerce: Who Carries the Risk of Fraud?" 2000 (3) The Journal of Information, Law and Technology (JILT); jfr behandlingen av bevisbördesfrågor i Lennart Johansson, "Banker och internet", Iustus förlag (Stockholm) 2006; Jean-Francois Blanchette, "Burdens of Proof: Cryptographic Culture and Evidence Law in the Age of Electronic Documents", MIT Press, 2012. För kortare läsning, se bl. a. <https://www.lightbluetouchpaper.org/2010/02/11/chip-and-pin-is-broken/>.

SOU 2015:77. Fakturabedrägerier.

Goldberg, Daniel. "Den stora blåsningsen", Dagens industri. 25 maj 2015. <http://digital.di.se/artikel/den-stora-blasningen-4>.

SOU 2015:39. Myndighetsdatalog.